

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tietosuojalakeja ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on täsmentää henkilötunnuksen käsittelyä koskevia säännöksiä henkilöllisyyttä todennettaessa siten, että yksinomaan henkilötunnusta tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmää ei saisi käyttää henkilöllisyyden todentamiseen. Esitys liittyy hallituksen esitysluonnokseen eduskunnalle laeiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Ehdotettu lakiluonnos on tarkoitettu yhdistää osaksi valtiovarainministeriön valmistelemaa hallituksen esitysluonnosta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	3
2.1.2 Henkilötunnuksen tarkoitus, sääntely ja käyttötavat	3
2.2 Nykytilan arviointi	5
2.2.6 Henkilötunnuksen käytön sääntely ja käyttötavat yhteiskunnassa.....	5
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	6
4.2.5 Henkilötunnuksen käsittelyn rajoittaminen henkilöllisyyttä todennettaessa.....	7
4.2.5.1 Vaikutukset viranomaisiin ja elinkeinoelämään	7
4.2.5.2 Vaikutukset ihmisiin	7
4.2.5.3 Taloudelliset vaikutukset	7
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	8
6 Lausuntopalaute	8
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	9
7.2 Laki tietosuojalain muuttamisesta.....	9
7.3 Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta	11
8 Lakia alemman asteinen sääntely	12
9 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	12
10 Suhde muihin esityksiin.....	12
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	12
LAKIEHDOTUKSET	13
Laki tietosuojalain muuttamisesta.....	13
Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta	14
LIITTEET	15
RINNAKKAISTEKSTIT	15
Laki tietosuojalain muuttamisesta.....	15
Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta	17

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Nykytila

2.1.2 Henkilötunnuksen tarkoitus, sääntely ja käyttötavat

Henkilötunnuksen tarkoitus ja käsittely

Henkilötunnuksen antamisesta säädetään VTJ-lain 11 §:ssä, jonka mukaan, kun henkilön tiedot talletetaan ensimmäisen kerran väestötietojärjestelmään, hänelle on annettava henkilötunnus. Henkilötunnus annetaan automaattisesti väestötietojärjestelmästä. Korjattua tai muutettua henkilötunnusta ei saa antaa toiselle henkilölle.

Henkilötunnus toimii yksiselitteisenä yksilöivänä tunnisteena, jonka avulla esimerkiksi samannimiset henkilöt voidaan erottaa toisistaan. Henkilötunnus on henkilön yksilöivä tunnus, jonka avulla hänen tietonsa ovat tarkasti ja vaivattomasti löydettävissä ja käytettävissä eri tietojärjestelmistä. Henkilötunnus on ainutkertainen, eli samaa henkilötunnusta ei voi olla useammalla henkilöllä. Henkilötunnus on tarkoitettu vain yksilöintivälineeksi, eikä pelkän henkilötunnuksen perusteella voida päätellä mitään henkilön kansalaisuudesta tai kotikunnasta taikka Suomessa asumisesta. Henkilötunnus tarkoittaa vain sitä, että henkilöstä on merkitty tietoja väestötietojärjestelmään. Henkilötunnus ei ole henkilön identiteetin luotettavuuden taee, vaikka sitä roolia henkilötunnukselle yhä pyritään joissakin yhteyksissä antamaan. Henkilötunnus yksilöi haltijansa, mutta henkilötunnuksen avulla ei voida tunnistaa sen käyttäjää.

Henkilötunnusta tarkoitettaessa puhutaan edelleenkin melko yleisesti virheellisesti sosiaaliturvatunnuksesta. Nykyinen henkilötunnus periytyy työeläkekortin numerona 1960-luvulla alun perin käyttöön otetusta ja sittemmin sosiaaliturvatunnukseksi muutetusta yksilöintitunnuksesta työeläkealan ja Kansaneläkelaitoksen tietojärjestelmissä. Kun Väestörekisterikeskus ja väestön keskusrekisteri perustettiin vuonna 1969, siinä otettiin yksilöintitunnuksena käyttöön sama tunnus, ensin nimellä väestörekisteritunnus ja vuodesta 1971 lukien nimellä henkilötunnus.

Henkilötunnuksen käsittelystä säädetään tietosuojalain (1050/2018) 29 §:ssä. Henkilötunnusta saa pykälän 1 momentin mukaan käsitellä rekisteröidyn suostumuksella tai, jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää 1) laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi tai 3) historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Henkilötunnusta saa pykälän 2 momentin mukaan lisäksi käsitellä luotonannossa tai saatavan perimisessä, vakuutus-, luottolaitos-, maksupalvelu-, vuokraus- ja lainaustoiminnassa, luottotietotoiminnassa, terveydenhuollossa, sosiaalihuollossa ja muun sosiaaliturvan toteuttamisessa tai virka-, työ- ja muita palvelussuhteita ja niihin liittyviä etuja koskevissa asioissa.

Sen lisäksi, mitä henkilötunnuksen käsittelystä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilötunnuksen saa pykälän 3 momentin mukaan luovuttaa osoitetietojen päivittämiseksi tai moninkertaisten postilähetysten välttämiseksi suoritettavaa tietojenkäsittelyä varten, jos henkilötunnus jo on luovutuksensaajan käytettävissä. Pykälän 4 momentin mukaan henkilötunnusta ei tule merkitä tarpeettomasti henkilörekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Myös laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä (1054/2018) sisältää yleissäännökset henkilötunnuksen käsittelystä. Lain 12 §:n mukaan henkilötunnusta saa lain soveltamisalalla käsitellä vain, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää: 1) toimivaltaisen viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi; 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai 3) 5 §:n 3 momentin mukaista historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten. Pykälän 2 momentin mukaan henkilötunnusta ei saa tarpeettomasti merkitä rekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Myös muualla lainsäädännössä on runsaasti henkilötunnuksen käsittelyä koskevaa erityissääntelyä. Tyypillisiä ovat esimerkiksi henkilötunnuksen käsittelyoikeutta koskevat erityissäännökset sekä säännökset henkilötunnuksen merkitsemisestä erinäisiin rekistereihin. Esimerkkinä tyypillisistä erityissäännöksistä voidaan mainita henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 4 §, jonka mukaan poliisi saa käsitellä henkilötunnusta lain 5, 7, 9 ja 11 §:ssä säädettyihin käyttötarkoituksiin. Erityissäännöksellä näin laajennetaan poliisin oikeutta käsitellä henkilötunnusta tietosuojaa koskevien yleislakien säännöksiin nähden. Vastaavia säännöksiä on myös muussa lainsäädännössä runsaasti.

Henkilötunnuksen käyttö yhteiskunnassa

Henkilötunnusta käytetään Suomessa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla laajasti ja samankaltaisiin tarkoituksiin. Pääasiassa henkilötunnusta käytetään henkilön yksiselitteiseen yksilöimiseen tietojärjestelmässä ja asiakirjoissa. Henkilötunnusta käytetään erityisesti silloin, kun pelkkä nimi ja syntymäaika eivät riitä erottamaan henkilöitä toisistaan. Henkilötunnus tyypillisesti merkitään myös virallisiin asiakirjoihin, esimerkiksi passilain (671/2006) 5 §:n mukaisesti passiin ja henkilökorttilain (663/2016) 4 §:n mukaisesti henkilökorttiin. Eri toimijoilla on henkilön yksilöintitarkoitukseen myös erillisiä tunnuksia, mutta erityisesti viranomaisten järjestelmissä sekä yksityisen sektorin järjestelmissä, joissa henkilön yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää, käytetään yleisesti henkilötunnusta.

Henkilötunnusta käytetään laajasti myös tiedon välittämiseksi muille toimijoille. Viranomais-toiminnassa henkilötunnus toimii tiedonvaihdon avaimena, jonka avulla henkilöstä voidaan jakaa tietoa eri viranomaisten välillä. Näin voidaan yksiselitteisesti varmistua siitä, että tiedot koskevat samaa henkilöä. Henkilötunnusta hyödynnetään myös esimerkiksi, kun henkilö muuttaa Pohjoismaasta toiseen, jolloin muuttajan tiedot välitetään Pohjoismaiden välillä käytössä olevan tietojärjestelmän kautta. Kun muuttajan suomalainen henkilötunnus tai pohjoismaainen henkilönnumero on tiedossa, henkilötiedot voidaan luotettavasti yksilöidä kohdentumaan oikealle henkilölle lähtömaan rekisteriviranomaisen ja tulomaan viranomaisen rekistereissä.

Henkilötunnuksen keskeinen asema suomalaisessa yhteiskunnassa ja sen selkeä luonne henkilön yksilöivänä tunnisteenä ovat luoneet sille sellaistaakin käyttöä, joka ei kaikilta osin ole tarpeellista. Joissakin järjestelmissä henkilötunnusta saatetaan käyttää henkilön yksilöintiin, vaikka jokin muu järjestelmäkohtainen tunnus sopisi tarkoitukseen paremmin.

Henkilötunnusta käytetään sen käyttötarkoituksen, henkilön yksiselitteisen yksilöinnin, lisäksi monissa tilanteissa myös henkilön tunnistamiseen asiointitilanteissa. Henkilöllisyyden varmistamistarkoituksessa henkilötunnusta tai henkilötunnuksen loppuosaa voidaan kysyä asioinnissa salasanana kaltaisena tietona, mutta joskus myös todellisesta tarpeesta riippumatta lähinnä siksi, että se on muodostunut tavaksi. Henkilötunnuksen käyttö salasanana kaltaisena tietona perustuu oletukseen, että kyky ilmoittaa tunnus osoittaisi asiakkaan olevan kyseisen tunnuksen oikea haltija. Tosiasiallisesti henkilötunnus voi kuitenkin olla useiden ihmisten tiedossa, minkä vuoksi

pelkästään henkilötunnuksen avulla on mahdollista päästä esiintymään toisen henkilön identiteetillä. Esimerkiksi terveydenhuollon palveluissa ja etenkin puhelinpalvelussa on mahdollista saada tietoonsa salassa pidettäviä toisen henkilön terveystietoja esiintymällä tämän henkilötunnuksella. Henkilötunnuksen avulla voi myös tunnistautua joihinkin verkkopalveluihin.

Henkilötunnusta hyödynnetään yhteiskunnassa laajasti myös syntymäaikaa ja ikää koskevien tietojen lähteenä. Moni sekä yksityisen että julkisen sektorin organisaatio ja niiden käyttämä tietojärjestelmä lukee henkilön syntymäajan ja sukupuolen suoraan henkilötunnuksesta. Esimerkiksi Puolustusvoimat määrää miespuoliset Suomen kansalaiset vuosittain osallistumaan kutsuntoihin automaattisesti henkilötunnuksesta luettavan sukupuolitiedon perusteella.

2.2 Nykytilan arviointi

2.2.6 Henkilötunnuksen käytön sääntely ja käyttötavat yhteiskunnassa

Henkilötunnuksen käsittelystä säädettiin nimenomaisesti yleislain tasolla ensimmäisen kerran 1.6.1999 voimaan tullessa henkilötietolaissa. Taustalla sääntelytarpeelle oli yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, jossa edellytettiin, että jäsenvaltiot määrittelevät ne olosuhteet, joissa henkilötunnusta ja muuta yleisesti käytettävissä olevaa tunnistetta saa käsitellä. Sääntelytarpeen taustalla oli lisäksi tietosuojavaltuutetun ja tietosuojalautakunnan henkilötunnuksen käyttöä ja merkitsemistä asiakirjoihin koskevaa käytäntöä. Henkilötietolaki on sittemmin kumottu tietosuojalailalla, jolla kansallisesti täsmennetään ja täydennetään EU:n yleistä tietosuoja-asetusta. Tietosuojalakia säädettäessä henkilötunnuksen käsittelyä koskeva sääntely pysytettiin ennallaan.

Henkilötunnuksen käsittelyä koskevien säännösten lähtökohtana on ollut käsittelyn rajaaminen vain sellaisiin tilanteisiin, joissa henkilön yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää säännöksessä mainitun tehtävän suorittamiseksi. Tietosuojalain 29 §:n esitöissä nimenomaisesti todetaan, ettei esimerkiksi pelkkä laissa säädetyn tehtävän helpompi tai nopeampi suorittaminen henkilötunnuksen avulla oikeuta henkilötunnuksen käsittelyä, vaan käsittely on sallittua ainoastaan silloin, kun rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää tehtävästä suoriutumiseksi (HE 9/2018 vp, s. 113–114).

Henkilötunnusta ei ole säädetty varsinaisesti salassa pidettäväksi tiedoksi, eikä se ole myöskään tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettu erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluva tieto. Henkilötunnusta on silti vakiintuneesti käsitelty yhteiskunnassa erityisesti suojattavana tietona, jonka käsittelyä, merkitsemistä asiakirjoihin ja julkaisemista tulisi välttää. Kuvaavaa suhtautumiselle henkilötunnukseen on muun muassa se, että henkilötietolaissa henkilötunnusta koskevat säännökset sijoitettiin arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten yhteyteen.

Henkilötunnuksen käsittelyä koskeva sääntely ja tunnuksen tosiasiallinen suojaaminen ovat tosiasiallisesti johtaneet myös tiettyihin ei-toivottuihin seurauksiin. Henkilötunnusta käytetään yhteiskunnan eri palvelussa melko usein salasanana kaltaisena tietona, jolla todennetaan asioivan henkilön henkilöllisyys. Tyypillistä on, että esimerkiksi käyntiasioinnissa henkilö pyydetään kertomaan henkilötunnuksensa tai sen loppuosa. Samoin puhelinasioinnissa on tyypillistä, että asiakkaan henkilöllisyys todennetaan kysymällä häneltä henkilötunnus tai sen loppuosa ja muita vastaavia henkilötietoja. Henkilötunnuksen käyttö salasanana kaltaisena tietona perustuu oletukseen, ettei tunnus ole ulkopuolisten tiedossa ja tunnuksen tietäminen siten todistaa henkilön henkilöllisyyden. Tosiasiallisesti henkilötunnus on kuitenkin lähes aina useiden muidenkin henkilöiden tiedossa, minkä johdosta tunnuksia voidaan käyttää identiteettivarkauksien välineenä.

Kuvattu käyttötapa puolestaan entisestään korostaa tarvetta ehkäistä henkilötunnusten pääty-
mistä väriin käsiin tunnusta suojaamalla.

Käytännössä henkilötunnuksen suojaaminen on kuitenkin erittäin vaikeaa. Henkilötunnusta kysytään useissa asiointitilanteissa ja sitä merkitään erittäin laajasti erilaisiin sopimuksiin ja lomakkeisiin sekä talletetaan tietojärjestelmiin. Tunnusta siten käytetään ja jaetaan yhteiskunnassa laajasti ja se voi suojaustoimista huolimatta päätyä väriin käsiin esimerkiksi tietoturtojen yhteydessä. Esimerkiksi vuoden 2020 loppupuolella julkisuuteen tulleen Vastaamo-tietomurron yhteydessä varastettiin kymmeniä tuhansia henkilötunnuksia ja muita henkilötietoja. Tunnuksen suojaaminen voi toisaalta estää sen käyttämistä sellaisissa toiminnoissa, joissa yksilöivän tunnusteen käyttö olisi tarpeen. Useat organisaatiot käyttävätkin toiminnassaan henkilötunnuksen käsittelyn käyttötarkoituksia rajaavan tietosuojalain 29 §:n vuoksi erilaisia organisaatiokohtaisia keinotekoisia tunnuksia myös niille henkilöille, joilla on suomalainen henkilötunnus.

3 Tavoitteet

Lisäksi henkilötunnuksen käsittelyä luonnollisen henkilön tunnistamisen yhteydessä rajoitettaisiin. Muutoksella tavoitellaan voimassa olevan lain tarkoituksen täsmentämistä lain tasolla. Kuten edellä on todettu, henkilötunnusta koskevien voimassa olevien säännösten tarkoituksena on ollut käsittelyn rajaaminen vain sellaisiin tilanteisiin, joissa henkilön yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää säännöksessä mainitun tehtävän suorittamiseksi. Näin ollen tavoitteena on täsmentää voimassa olevaa säännöstä siten, että yksinomaan henkilötunnusta tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmää ei saisi käyttää henkilöllisyyden todentamiseen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

4.1.7 Henkilötunnuksen käsittelyn rajoittaminen henkilöllisyyttä todennettaessa

Esityksessä ehdotetaan, että henkilöllisyyttä ei saisi todentaa yksinomaan henkilötunnuksen tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä. Esityksellä täsmennettäisiin ja selkeytettäisiin henkilötunnuksen alkuperäistä tarkoitusta toimia henkilön yksiselitteisen yksilöimisen välineenä. Henkilötunnuksen ongelmaksi on muodostunut, että tunnusta käytetään sen käyttötarkoituksen, henkilön yksiselitteisen yksilöimisen, lisäksi henkilöllisyyden todentamisen, eli laajemmin ilmaistuna tunnistamisen välineenä. Edellä mainitun vuoksi esityksessä ehdotetaan rajoitettavaksi henkilötunnuksen käyttämistä henkilöllisyyttä todennettaessa.

Ehdotus vastaisi tietosuojavaltuutetun toimiston verkkosivustolla julkaistua voimassa olevaa ohjeistusta, jonka mukaan rekisterinpitäjä ei saa rakentaa tunnistamiskäytäntöjään yksinomaan henkilötunnuksen ja nimen kysymisen varaan. Edelleen ohjeessa todetaan, että henkilötunnusta saa kuitenkin kysyä yhtenä tietona muiden joukossa, kun henkilö soittaa esimerkiksi yrityksen asiakaspalveluun, terveydenhuollon toimintayksikköön tai viranomaiselle.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.5 Henkilötunnuksen käsittelyn rajoittaminen henkilöllisyyttä todennettaessa

4.2.5.1 Vaikutukset viranomaisiin ja elinkeinoelämään

Digi- ja väestötietoviraston tilaamassa selvityksessä (Digi- ja väestötietovirasto – henkilötunnuksen käyttö tunnistamisessa – [loppuraportti](#) 18.6.2021) kartoitettiin, miten henkilötunnusta käytetään tunnistamiseen eri asiointimuodoissa. Raportin mukaan henkilötunnusta käytetään laajalti osana asiakkaan tunnistamista, mutta kuitenkin ainoastaan harvoin yksinään. Sähköisessä asiointitilanteessa yleisin tapa tunnistaa asiakas on vahva sähköinen tunnistaminen. Puhelinasioinnissa yleisin keino asiakkaan tunnistamiseen on kysyä henkilötunnus ja muita tarkentavia tietoja. Käyntiasioinnissa yleisin tapa tunnistaa asiakas on virallinen asiakirja, kuten passi, henkilökortti tai Kela-kortti. Raportin mukaan puhelinasioinnissa ilmeni joitakin tapauksia, joissa asiakas tunnistetaan pelkän henkilötunnuksen avulla, esimerkiksi apteekki- ja sosiaali- ja terveydenhuollon alalla. Syinä henkilötunnuksen käytölle ainoana asiakkaan tunnistustekijänä nähdään muun muassa helppous, matalat kustannukset, koettu luotettavuus, puuttuvat lisätiedot tai asiakkaiden valmiuksien puute ottaa vaihtoehtoisia tunnistustapoja käyttöön. Lisäksi esimerkiksi apteekkialalla ja sote-alalla henkilötunnus vaaditaan asiakkaan tietoihin pääsemiseksi. Ehdotettu muutos vaikuttaisi mainittuihin aloihin lähinnä siten, että puhelinasioinnin yhteydessä suoritettavien tunnistuskäytäntöjen ohjeistukset olisi tarkistettava.

Tietosuojavaltuutetun toimistolle osoitetut kantelut ja yhteydenotot koskien henkilötunnuksen käyttämisestä yksinomaista tietona henkilön tunnistamisessa ovat vähäisiä. Tietosuojavaltuutetun toimisto vastaanottaa vuosittain joitakin tällaisia yhteydenottoja.

Esitys lisäisi joillakin aloilla puhelinasioinnin yhteydessä kysyttävien tunnistustietojen määrää, joilla olisi vähäisiä vaikutuksia asiakaspuhelujen keston ja pidentävästi. Koska henkilötunnusta käytetään jo nykyisin ainoastaan harvakseltaan yksinomaan henkilöllisyyden todentamiseen, esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia viranomaisiin tai elinkeinoelämään.

4.2.5.2 Vaikutukset ihmisiin

Esityksellä katsotaan olevan myönteisiä vaikutuksia henkilötietojen ja yksityiselämän suojaan ja näin vahvistettaisiin perustuslain 10 §:ssä ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa turvattuja oikeuksia. Yksinomaan henkilötunnuksen tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmän käyttäminen henkilöllisyyttä todennettaessa kielletäisiin. Esitys madaltaisi riskiä joutua identiteettivarkauden uhriksi, koska henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja nimen yhdistelmällä ei voisi salasanan omaisesti enää esittää väitettä henkilöllisyydestä. Esityksellä parannettaisiin erityisesti salassapitovelvollisuuden alaisten henkilötietojen suojaa vaikeuttamalla mainittujen tietojen hankkimista oikeudettomasti.

4.2.5.3 Taloudelliset vaikutukset

Henkilötunnuksen käsittelyn rajoittamista koskevan säännöksen ei arvioida edellyttävän merkittäviä muutoksia rekisterinpitäjien tietojärjestelmiin tai muihin menettelyihin, joihin liittyy henkilötunnuksen käsittelyä. Esityksen tarkoituksena on täsmentää ja selkiyttää lain alkuperäistä tarkoitusta. Esitys vastaisi tietosuojavaltuutetun toimiston voimassa olevaa ohjeistusta. Myös käytännössä tilanteet, joissa henkilötunnus on ainoa tai henkilön nimen kanssa ainoa kysyttävä tieto henkilön tunnistamisessa, ovat vähäisiä. Näin ollen esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Henkilötunnuksen käsittelyn rajoittaminen henkilöllisyyttä todennettaessa

Ehdotuksen vaihtoehtona on arvioitu sitä, että henkilötunnuksen käsittelyä koskevat säännökset voitaisiin jättää nykyisen sääntelyn varaan. Tämä ei kuitenkaan ole perusteltua ottaen huomioon, että esityksen mukaan yksilöintitunnuksen yhtenä tarkoituksena on toimia vaihtoehtona henkilötunnuksesta, ja ilman voimassa olevan säännöksen täsmentämistä henkilötunnuksen ja yksilöintitunnuksen käsittelyä koskevaan sääntelyyn jäisi epäsuhta. Koska esityksessä ehdotetaan, että yksilöintitunnusta ei saisi käyttää henkilöllisyyden todentamiseen, ehdotetut säännökset voisivat johtaa tarkoituksettomaan vastakohtaispäätelmään henkilötunnuksen käsittelystä. Tällöin myös henkilötunnuksen käsittelyä koskevan sääntelyn tulisi olla rajoitettua henkilöllisyyden todentamisen yhteydessä suoritettavassa käsittelyssä. Myös käytännössä on ilmennyt joitakin tilanteita, joissa henkilötunnusta on käytetty henkilön tunnistamiseen joko yksinomaista tietona tai yhdistettynä yksinomaan henkilön nimeen. Lain täsmentämistä on tämän vuoksi pidettävä tarpeellisena.

Henkilötunnuksen käsittely henkilöllisyyttä todennettaessa voitaisiin myös kieltää kokonaan ehdottomalla kieltosääntelyllä. Tätä ei kuitenkaan voida pitää perusteltuna ottaen huomioon, että henkilötunnusta käytetään laajalti osana asiakkaan tunnistamista (Digi- ja väestötietovirasto – henkilötunnuksen käyttö tunnistamisessa – loppuraportti 18.6.2021, s. 42). Ehdottomalla kielolla olisi todennäköisesti merkittäviä ja ennakoimattomia taloudellisia vaikutuksia. Henkilötunnuksen käsittelyn ehdoton kieltäminen saattaisi johtaa myös päinvastaiseen tarkoitukseen, kuten esimerkiksi matalariskisessä käsittelyssä siihen, että henkilötunnuksen sijaan henkilöllisyys todennettaisiin muilla julkisista tietolähteistä saatavilla olevilla henkilötiedoilla.

Henkilötunnuksen käsittelyä henkilöllisyyttä todennettaessa voitaisiin rajoittaa myös luonnollisen henkilön nimen ja henkilötunnuksen yhdistelmän lisäksi muilla henkilötietojen yhdistelmillä, kuten esimerkiksi henkilötunnuksen, luonnollisen henkilön nimen ja luonnollisen henkilön vakinaisen osoitteen yhdistelmällä. Yleislainsäädännössä on kuitenkin otettava huomioon myös rekisterit, jotka sisältävät vain joitakin henkilötietoja, ja joihin kohdistuva henkilötietojen käsittely on riskitasoltaan matalaa. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi pienten yhdistysten jäsenrekisterit. Näin ollen käsittelyn lisärajoittaminen erilaisilla julkisista tietolähteistä saatavilla olevien henkilötietojen yhdistelmillä voisi johtaa joissakin tapauksissa sellaiseen oikeustilaan, jossa rekisterinpitäjän tulisi kerätä rekisteriin lisää henkilötietoja ainoastaan henkilöllisyyden todentamisen vuoksi. Tällaista tietojen keräämistä ei voitaisi pitää yhteensopivana tietosuojasetuksen tietojen minimointia koskevan periaatteen kanssa.

6 Lausuntopalaute

6.1 Lausuntopyyntö

Valtiovarainministeriö pyysi 10.1.2022 lausuntoja henkilötunnuksen uudistamista ja valtion takaaman identiteetin hallinnoimista koskevassa hankkeessa valmistellusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka sisälsi ehdotuksen väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamiseksi. Lausuntoja pyydettiin ministeriöiltä, valtion virastoilta, kunnilta sekä muilta viranomais-, organisaatio- ja kansalaisjärjestötaidoilta. Lausuntokierros toteutettiin oikeusministeriön ylläpitämää lausuntopalvelu.fi -palvelua käyttäen. Lausunnoissa pyydettiin erityisesti huomioita esityksen keskeisiin ehdotuksiin eli ulkomaalaisten tietojen nykyistä aiempaan ja kattavampaan tallettamiseen väestötietojärjestelmään, sukupuolitiedon poistamiseen henkilötunnuksesta sekä yksilöintitunnuksen käyttöönottoon. Lausuntoaika päättyi 4.3.2022.

Oikeusministeriö pyysi xx.6.2022 lausuntoja hallituksen esityksen luonnokseen lisättävien liitelakien pykälämuutoksista, jotka sisälsivät ehdotukset tietosuojalain 29 §:n ja rikosasioiden tietosuojalain 12 §:n muuttamisesta. Ehdotukset eivät sisällyneet lausuntokierroksella lausuttavana olleeseen (henkilötunnuksen uudistamista) koskevaan esitysluonnokseen, minkä vuoksi päätettiin järjestää erillinen lausuntokierros mainittujen pykäliden osalta. Lausuntoaika oli asian kiireellisyyden vuoksi tavanomaista lyhyempi. Ehdotettu lainsäädäntö on tarkoitettu yhdistää osaksi valtiovaranministeriön valmistelemaa hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta. Mainittu esitys tulee olemaan syysistuntokaudella annettava budjettilaki, joka on tarkoitettu esitellä viikolla 37. Edellä todetun vuoksi asian jatkovalmistelu edellyttää asian pikaista käsittelyä.

Täydennetään lausuntopalautteen jälkeen.

Yksilöintitunnus

Lausuntopalautteessa uutta yksilöintitunnusta kohtaan annetut palautteet olivat jakautuneita. Toisaalta sen katsottiin parantavan tieto- ja henkilön yksityisyyden suojaa, mutta toisaalta sen käyttöönoton perusteluja pidettiin heikkoina ja saatavia hyötyjä epäselvinä. Lisäksi lausunnoissa nousee esille myös huoli uuden yksilöintitunnuksen käyttöönoton aiheuttamista kustannuksista sekä mahdollisista sekaannuksista, jotka olisivat seurausta henkilötunnuksen ja yksilöintitunnuksen rinnakkaiskäytöstä.

Tietosuojavaltuutettu huomioi yksilöintitunnuksen ja henkilötunnuksen käsittelyn edellytyksistä eri tavalla säättämisen ongelmallisuuden. Yksilöintitunnuksen käsittelyn edellytyksiä on jatkovalmistelussa tarkennettu tietosuojalain 29 a §:ään ja rikosasioiden tietosuojalain 12 a §:ään ehdotettavilla täydennyksillä.

Lisäksi tietosuojavaltuutettu kiinnitti huomiota ehdotettuun tietosuojalain 29 a §:ään ja rikosasioiden tietosuojalain 12 a §:ään, jotka kieltäisivät henkilöllisyyden todentamisen yksilöintitunnuksen perusteella, mikä saattaisi johtaa tulkintaan, että henkilötunnuksella henkilöllisyys voitaisiin todentaa. Oikeuskanslerinvirasto, Finanssiala ry ja Kansaneläkelaitos esittivät myös huomioita henkilötunnuksen käsittelyyn henkilön tunnistamistarkoituksessa. Tietosuojalain 29 §:ää ja rikosasioiden tietosuojalain 12 §:ää on jatkovalmistelussa muutettu lisäämällä molempiin pykäliin uusi momentti, jossa henkilötunnuksen käsittelyä rajoitettaisiin henkilöllisyyden todentamistilanteissa.

Täydennetään lausuntopalautteen jälkeen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

7.2 Laki tietosuojalain muuttamisesta

29 §. Henkilötunnuksen käsittely. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin rajoituksesta henkilötunnuksen käsittelyyn henkilöllisyyden todentamisen yhteydessä. Momentissa kiellettäisiin luonnollisen henkilön henkilöllisyyden todentaminen yksinomaan henkilötunnuksen tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmän perusteella.

Voimassa olevan tietosuojalain 29 §:n esitöissä todetaan, että henkilötunnus on tarkoitettu erottamaan henkilö muista henkilöistä, mutta henkilötunnuksen ilmoittaminen tai esittäminen ei ole

välttämättä tae siitä, että kyseessä on henkilötunnuksen tarkoittama henkilö. Edelleen esitöissä todetaan, että 1 momentin kaikissa tapauksissa henkilötunnuksen käsittelyn perusedellytyksenä on, että rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää säännöksessä mainitun tehtävän suorittamiseksi. Tämän vuoksi esimerkiksi pelkkä laissa säädetyn tehtävän helpompi tai nopeampi suorittaminen henkilötunnuksen avulla ei oikeuttaisi henkilötunnuksen käsittelyä, vaan käsittely olisi sallittua ainoastaan silloin, kun rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää tehtävästä suoriutumiseksi. Pykälän 2 momentti mahdollistaa henkilötunnuksen käsittelyn luotonannossa tai saatavan perimisessä, vakuutus-, luottolaitos-, vuokraus ja lainaustoiminnassa, luottotietotoiminnassa, terveydenhuollossa, sosiaalihuoltoa ja muuta sosiaaliturvaa toteuttaessa tai virka-, työ- ja muita palvelussuhteita ja niihin liittyviä etuja koskevista asioissa. Esitöiden mukaan soveltamiskäytännössä henkilötunnuksen käsittely on edellä mainituissa toiminnoissa yleensä katsottu tarpeelliseksi henkilön yksiselitteisen yksilöinnin varmistamiseksi. Näissä tapauksissa henkilön luotettava yksilöinti on usein välttämätöntä jo rekisteröidyn oikeusturvankin kannalta (HE 9/2018 vp, s. 113).

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) henkilötunnuksen antamista koskevista yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tunnuksen käytön kannalta olisi otettava huomioon, ettei henkilön tunnistamisen -- tulisi tapahtua pelkästään tunnuksen avulla, vaan siihen tulisi aina käyttää lisäksi muita tietoja ja havaintoja henkilöstä (HE 89/2008 vp, s. 72).

Henkilötunnuksen ongelmaksi on muodostunut, että tunnusta käytetään sen käyttötarkoituksen, henkilön yksiselitteisen yksilöimisen, lisäksi joissakin tilanteissa henkilöllisyyden todentamisen joko yksin tai yhdessä henkilön nimen kanssa, eli laajemmin ilmaistuna tunnistamisen välineenä. Henkilötunnuksen käyttö salasanana kaltaisena tietona perustuu oletukseen, että kyky ilmoittaa tunnus osoittaisi asiakkaan olevan kyseisen tunnuksen oikea haltija. Käytännössä tämä perustuu myös laajasti siihen, että ihmiset yleensä muistavat oman henkilötunnuksensa, minkä lisäksi yleisesti ajatellaan henkilötunnuksen olevan vain oikean haltijansa tiedossa. Tosiasiallisesti henkilötunnus voi kuitenkin olla useiden ihmisten tiedossa, minkä vuoksi toisen henkilön henkilötunnuksen avulla on mahdollista päästä esiintymään toisen henkilön identiteetillä. Esimerkiksi terveydenhuollon palveluissa ja etenkin puhelinpalvelussa on mahdollista saada tietoonsa salassa pidettäviä toisen henkilön terveystietoja esiintymällä tämän henkilötunnuksella. Henkilötunnuksen avulla voi myös tunnistautua joihinkin verkkopalveluihin. Voimassa olevassa tietosuojalain 29 §:ssä ei kielletä henkilötunnuksen käyttöä edellä kuvatulla tavalla, vaikkakin tämä on ollut lain tarkoitus. Pykälän 2 momentti ei sisällä nimenomaista sääntelyä tunnuksen käyttötarkoituksesta momentissa mainituilla toimialoilla ja käyttötilanteissa, vaan käyttö yksilöintitarkoitukseen ilmenee ainoastaan 29 §:n 2 momentin esitöistä.

Digi- ja väestötietoviraston tilaaman selvityksen perusteella monessa organisaatiossa on vaikeuksia erottaa yksilöinnin ja tunnistamisen erot (Digi- ja väestötietovirasto – henkilötunnuksen käyttö tunnistamisessa – loppuraportti 18.6.2021, s. 12). Henkilön yksilöinnillä tarkoitetaan esimerkiksi asiakkaan ja hänen tietojensa erottamista muista samaan rekisteriin kuuluvista tiedoista. Henkilötunnusta käytetään usein henkilöiden yksilöimiseen esimerkiksi asiakasrekistereissä.

Henkilöllisyyden todentaminen on osa henkilön tunnistamista, joka sisältää käsitteellisesti väitteen henkilöllisyydestä, joka tavalla tai toisella todennetaan. Todentamisella tarkoitetaan yleisesti tiedon tai tahon aitouden varmistamista. Eri yhteyksissä todennetaan esimerkiksi, onko järjestelmän käyttäjä tai viestikumppani se, joksi on esittäytynyt, tai onko viesti, passi tai muu asiakirja aito eli eheä ja alkuperäinen. Käytännössä esimerkiksi käyntiasioinnissa henkilö esittää väitteen henkilöllisyydestään ja todentaa sen esittämällä henkilöllisyyttä osoittavan asiakirjan.

Puhelinasioinnissa tarkoitettaisiin esimerkiksi tilannetta, jossa asiakaspalvelija todentaa asiakkaan henkilöllisyyden vertaamalla asiakkaan kertomia tunnistetietoja rekisterissä oleviin tietoihin. Muita tyypillisiä henkilöllisyyden todentamisen tapoja ovat muun muassa vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (617//2009, jäljempänä tunnistuslaki) tarkoitettu menettely tai salasanan syöttäminen järjestelmään. Vahva sähköinen tunnistaminen on henkilötunnuksen tunnistuskäytön korvaamisen näkökulmasta kestävin ja turvallisin ratkaisu käsittelytilanteissa, joihin liittyy erityisen korkeita riskejä. Rekisterinpitäjien käytettävissä on pankeilta ja mobiilioperaattoreilta saatavia palveluita. Kaikkien näiden menettelyjen tarkoituksena on todentaa asioiva henkilö siksi henkilöksi, joka hän väittää olevansa.

Säännöksellä ei olisi tarkoitus muuttaa nykytilaa. Säännöksellä täsmennettäisiin ja selkiytettäisiin henkilötunnuksen alkuperäistä käyttötarkoitusta toimia luonnollisten henkilöiden yksilöintikeinona rajoittamalla henkilötunnuksen käsittelyä henkilöllisyyden todentamistilanteissa.

Rekisterinpitäjä saisi henkilöllisyyden todentamistarkoituksessa edelleen käyttää henkilötunnusta yhtenä tietona muiden joukossa. Rekisterinpitäjä ei kuitenkaan voisi rakentaa tunnistamiskäytäntöjään yksinomaan henkilötunnuksen ja nimen kysymisen varaan. Rekisterinpitäjän tulisi rakentaa esimerkiksi puhelinasioinnissa tapahtuva henkilöllisyyden todentaminen siten, että tunnistettavalta henkilöltä kysyttäisiin muitakin tunnistetietoja, kuten asiakasnumeroa tai muita asiakassuhteelle tyypillisiä lisätietoja, jotka eivät olisi helposti kaikkien saatavilla. Mikäli henkilötunnuksen kysyminen katsottaisiin tarpeelliseksi käyntiasioinnin yhteydessä tapahtuvassa henkilöllisyyden todentamisessa, voitaisiin henkilöllisyys todentaa kysymällä henkilötunnuksen lisäksi esimerkiksi muita asiointiin liittyviä lisätietoja, kuten asiakaskorttia tai asiakasnumeroa. Henkilötunnuksen kysyminen henkilöllisyyttä todennettaessa voi myös perustua lakiin. Esimerkiksi tunnistuslain 6 §:ssä säädetään, että tunnistuspalvelun tarjoajan ja luottamuspalveluja tarjoavan varmentajan tulee tarkastaa hakijalta tämän henkilötunnus tarkastaessaan hakijan henkilöllisyyden.

Tunnistamiskäytäntöjä rakentaessa rekisterinpitäjän olisi kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, olisiko kyse ns. ensivaiheen tunnistamisesta esimerkiksi asiakassuhteen aloittamiseksi, jossa saattaa asian laadusta riippuen olla korkeampi riski identiteettivarkauksille kuin voimassa olevan asiakassuhteen hoitamiseen liittyvässä tunnistamisessa. Rekisterinpitäjän olisi myös kiinnitettävä huomiota siihen, että tunnistamiskäytäntöjä ja -välineitä valitessa rekisterinpitäjän olisi otettava huomioon myös EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa omaksuttu riskiperusteinen lähestymistapa, joka edellyttää rekisterinpitäjää arvioimaan henkilötietojen käsittelyn riskitasoa, johon vaikuttaa erityisesti käsiteltävien henkilötietojen arkaluonteisuus ja se, ovatko asiointitilanteessa käsiteltävät tiedot salassa pidettäviä.

7.3 Laki henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

12 §. Henkilötunnuksen käsittely. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jossa säädettäisiin rajoituksesta henkilötunnuksen käsittelyyn henkilöllisyyden todentamisen yhteydessä. Momentissa kielletäisiin luonnollisen henkilön henkilöllisyyden todentaminen yksinomaan henkilötunnuksen tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmän perusteella. Säännöstä sovellettaisiin henkilötietojen käsittelyssä, joka kuuluu EU:n yleisen tietosuojasetuksen ja tietosuojalain sijaan henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1058/2018) soveltamisalaan. Momentti vastaisi sisällöltään ehdotettua tietosuojalain 29 §:n 5 momenttia, jonka yksityiskohtaiset perustelut on selostettu edellä.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

9 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Esitykseen sisältyvien muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023

10 Suhde muihin esityksiin

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

2.

Laki

tietosuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tietosuojalain (1050/2018) 29 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

29 §

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnuksen haltijan henkilöllisyyttä ei saa todentaa yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

3.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018) 12 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

12 §

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnuksen haltijan henkilöllisyyttä ei saa todentaa yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

2.

Laki

tietosuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään tietosuojalakiin (1050/2018) 29 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnusta saa käsitellä rekisteröidyn suostumuksella tai, jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää:

- 1) laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;
- 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai
- 3) historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten.

Henkilötunnusta saa käsitellä luotonannossa tai saatavan perimisessä, vakuutus-, luottolaitos-, maksupalvelu-, vuokraus- ja lainaustoinnassa, luottotietotoiminnassa, terveydenhuollossa, sosiaalihuollossa ja muun sosiaaliturvan toteuttamisessa tai virka-, työ- ja muita palvelussuhteita ja niihin liittyviä etuja koskeissa asioissa.

Sen lisäksi, mitä henkilötunnuksen käsittelystä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilötunnuksen saa luovuttaa osoitetietojen päivittämiseksi tai moninkertaisten postilähetysten välttämiseksi suoritettavaa tietojenkäsittelyä varten, jos henkilötunnus jo on luovutuksen-saajan käytettävissä.

Henkilötunnusta saa käsitellä rekisteröidyn suostumuksella tai, jos käsittelystä säädetään laissa. Lisäksi henkilötunnusta saa käsitellä, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää:

- 1) laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;
- 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien ja velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai
- 3) historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten.

Henkilötunnusta saa käsitellä luotonannossa tai saatavan perimisessä, vakuutus-, luottolaitos-, maksupalvelu-, vuokraus- ja lainaustoinnassa, luottotietotoiminnassa, terveydenhuollossa, sosiaalihuollossa ja muun sosiaaliturvan toteuttamisessa tai virka-, työ- ja muita palvelussuhteita ja niihin liittyviä etuja koskeissa asioissa.

Sen lisäksi, mitä henkilötunnuksen käsittelystä 1 ja 2 momentissa säädetään, henkilötunnuksen saa luovuttaa osoitetietojen päivittämiseksi tai moninkertaisten postilähetysten välttämiseksi suoritettavaa tietojenkäsittelyä varten, jos henkilötunnus jo on luovutuksen-saajan käytettävissä.

Voimassa oleva laki

Henkilötunnusta ei tule merkitä tarpeettomasti henkilökisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Ehdotus

Henkilötunnusta ei tule merkitä tarpeettomasti henkilökisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Henkilötunnuksen haltijan henkilöllisyyttä ei saa todentaa yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä.

3.

Laki

henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain 12 §:ään uusi 3 momentti

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 §

12 §

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnuksen käsittely

Henkilötunnusta saa käsitellä vain, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää:

- 1) toimivaltaisen viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;
- 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai
- 3) 5 §:n 3 momentin mukaista historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten.

Henkilötunnusta ei saa tarpeettomasti merkitä rekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Henkilötunnusta saa käsitellä vain, jos rekisteröidyn yksiselitteinen yksilöiminen on tärkeää:

- 1) toimivaltaisen viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi;
- 2) rekisteröidyn tai rekisterinpitäjän oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi; tai
- 3) 5 §:n 3 momentin mukaista historiallista tai tieteellistä tutkimusta taikka tilastointia varten.

Henkilötunnusta ei saa tarpeettomasti merkitä rekisterin perusteella tulostettuihin tai laadittuihin asiakirjoihin.

Henkilötunnuksen haltijan henkilöllisyyttä ei saa todentaa yksinomaan henkilötunnuksella tai henkilötunnuksen ja luonnollisen henkilön nimen yhdistelmällä.